

Ekonomika, MF Dnes

Přetahování lidí? Zakázáno

16. dubna 2010

Některé firmy uzavřely tiché dohody, že si navzájem nebudou lákat lidi na vyšší platy. V USA to zkoumá ministerstvo spravedlnosti jako podezření z kartelu, Podobné dohody existují i v Česku, úřady to neřeší.

PRAHA Je běžnou disciplínou, že firmy vábí zaměstnance do svých řad z jiné společnosti. Kvalitní pracovníci většinou sedí v jiných firmách, a pokud je společnost chce získat, často musí „zacinkat“ zlatem, tedy zaměstnance přeplatit.

Existují však firmy, mezi kterými jsou přestupy za vyššími penězi zapovězeny. Náklady na zaměstnance totiž v mnoha firmách tvoří hlavní položku ve výdajích a díky podobným tichým dohodám mohou podniky výrazně ušetřit – přelétaví zaměstnanci totiž nemohou šroubovat platy.

Podobná spolupráce mezi firmami však může narazit na antimonopolní pravidla. Firmy v Česku se k takovým praktikám nehlásí, avšak specialisté, kteří se přetahováním lidí živí, shodně tvrdí, že na podobné tiché aliance naráží dennodenně. Nejčastěji prý v počítačové branži, ale také v bankovníctví, telekomunikacích či v poradenství. Headhunteři dodají klientům seznam vhodných kandidátů na hledané pozice a právě tehdy často narazí. Firma seznam proškrtá kvůli tomu, že kandidáti pracují ve spřátelených společnostech. „Někdy nás klient upozorní předem, kde je zapovězeno hledat. Důvody proto jsou však různé, zda za tím jsou oficiální dohody mezi firmami, či snaha regulovat platy, to si netroufám tvrdit,“ říká Karel Pobuda z headhunterské společnosti Spencer Stuart.

„Určitě v Česku podobné nepsané dohody o nepřetahování klíčových manažerů fungují, a to v mnoha oborech,“ potvrzuje také Jan Bubeník, šéf Bubenik Partners.

Podle něj jde nejčastěji o obchodní partnery, kteří si navzájem nechtějí narušovat vztahy a vyvolávat tlak na zvyšování platu. Takovouto gentlemanskou dohodu podle něj často uzavírají třeba šéfové firem z oblasti personálního, právního či účetního poradenství. Další lovec Ondřej Hlaváček z Neumann & Partners se s tímto přístupem setkává hlavně u japonských a korejských firem.

„U asijských firem je to dáno kulturou, tam je to otázka etiky. Podobné domluvy o nepřetahování jsou také typické mezi firmami sídlícími v jedné výrobní zóně,“ svěčuje se Hlaváček.

Firmy: Dohody nemáme

Z konkrétních firem, kde se s podobným chováním headhunteři nejčastěji setkali, to prý byly obří IT společnosti – údajně se neláká mezi Hewlett Packard a Microsoftem či mezi SAP a Logikou. Tedy mezi firmami, které spolu často dělají velký byznys. Samy firmy to však odmítají.

„Žádná forma dohody s dalšími hráči na IT trhu neexistuje,“ říká Karel Taschner, mluvčí Hewlett Packard. Mluvčí Microsoftu Markéta Kuklová existenci dohody také odmítla, ale připustila, že firma v řadách svých obchodních partnerů aktivně lidi opravdu nehledá. Také zástupci společností SAP a Logica tvrdí, že žádnou dohodu nemají.

„Výjimkou jsou konkrétní projekty, v rámci nichž je obvyklé uzavírat dohody o nezaměstnávání účastníků daného projektu, a to jak mezi obchodními partnery, tak i mezi dodavatelem a zákazníkem,“ vysvětluje Štefan Szabó, generální ředitel společnosti Logica.

Podobná spojenectví nyní také zaměstnávají úřady v USA. Nelíbí se jim tichý pakt o „neútočení“ mezi IT obry, jako je Google, Intel, IBM či Apple. Tamní antimonopolní úřad v jejich platové alianci vidí možné porušení hospodářské soutěže, protože firmy tím prakticky stanoví pevnou cenu nákladů, v tomto případě na zaměstnance. A to je podle amerických právníků v rozporu se zákonem. Zda firmy za tento postup budou pykat, však ukážou až výsledky šetření, které ve Státech stále probíhá.

V Česku zatím úřady tyto dohody neřeší. „Žádný podnět jsme v dané věci dosud neobdrželi. ÚOHS se ani v minulosti podobným případem ve správním řízení nezabýval,“ říká Robert Neruda, místopředseda ÚOHS pověřený řízením Sekce hospodářské soutěže.

Také tuzemští právníci nevidí v takových dohodách problém. V rozporu se zákon by byly jedině v případě, že by se prokázalo, že firmy tím skutečně regulují platy.

„Tím by si společnosti rozdělovaly trh ve vztahu ke svým nákladům a trh by tím byl negativně ovlivněn,“ myslí si advokátka Barbora Dubanská z kanceláře Weinhold Legal.

„To se ale zjevně neděje. A samotná dohoda společností o tom, že si navzájem nebudou přetahovat zaměstnance, není v rozporu s českým právním řádem,“ míní další advokát, Stanislav Beran z Peterka & Partners.

FAKTA Kde se nesmí přeplácet

– v informačních technologiích – v telekomunikačních firmách – v poradenských firmách – mezi bankami – mezi pojišťovny – mezi asijskými firmami – mezi obchodními partnery – mezi společnostmi působícími v rámci jedné výrobní zóny – mezi firmami, kde jsou ředitelé dobří přátelé

Autor: Pavel P. Novotný